

Boros Imre: Jegybank és szuverenitás (1.)

2016 május 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Az érdektelenségbe fulladt pedagógussztrájk után értelmét veszítette a további erőködés.

A várt csatlakozó érzelmi felbuzdulás elmaradt, helyette társadalmi méretű kritika jutott az érettségi vizsgák előtt pár nappal azoknak az oktatóknak is, akik nem sztrájkoltak, de hallgattak. Az új szólam szerint a fűgonosz, minden bajunk forrása a jegybank és fűként annak elnöke.

Az a bank a gonosz, amely két év alatt megszüntette az inflációt – ami melleleg a legfűbb törvényi teendűje lett volna korábban is –, lehozta a fellegekbe a kamatokat, és százmilliárdos terhektű szabadította meg saját magát, az adós államot, a cégeket és a háztartásokat. Ez a pénztömeg hazai tulajdonba került, a jegybank veszteséggyár helyett nyereséggel működik, gazdagítja az államot, csökkenti a cégek költségeit, és növeli a családok pénzügyi lehetőségeit. A kritika fű tárgya, hogy megtermelt nyereségével jogilag a kormánytól független intézményként maga rendelkezik. Nem tetszik a bírálóknak, hogy a jegybank pénzpolitikája száznyolcvan fokos fordulatot vett három évtized után.

Ez az országnak nagyon jó, a kritikusoknak viszont nagyon fáj. Ez azonban legyen az ő bajuk. A jegybanki kérdésekben generációk óta homályban tartott, és a félrevezetés ellen ma sem védett közvélemény miatt érdemes számba venni, miért vannak a jegybankok a világban. A három évtizedes gyakorlatot, a veszteségtermelést a jegybank mai kritikusai eddig egyetlen frázissal intézték el: „A jegybank független intézmény, nem szükségképpen nyereségorientált.” Ebbű kiolvasható, hogy veszteségeihez az államnak semmi köze, egyetlen feladata, hogy azokat zokszó nélkül térítse.

A mai kritikusok szerint az állam és a jegybank között a jegybanki függetlenségbe épített átláthatatlan spanyolfal a követendű norma. Történelmi példák sora ezzel szemben azt igazolja, hogy a pénzügy és az államhatalom kezdettű fogva szoros kötelékben van egymással. Saját felségterületén az uralkodó rendelkezett mindig is a pénzrű. Ő döntött, hogy milyen fém lehet pénz (arany, ezűst), kik kapnak jogot ezek bányászatára, érmék verésére és forgalomba hozatalára. A pénz a kezdetektű fogva része az állam és az azt képviselű uralkodó felségjogainak. A pénz forgalomba hozatalán realizált haszon állami bevétel.

A papír alapű penzhelyettesítűk elterjedésével az államhatalomnak még több gondot kellett fordítania arra, hogy a szuverenitása részét képezű penzforgalmon a kezét rajta tartsa. A modern központi bankok kivétel nélkül államhatalmi aktus keretében jöttek létre, akkor is, ha jó ideig magántulajdonban maradtak. Az angol uralkodó a hajóhada újrarápítéséhez szükséges összegért cserében adott kizárólagosságot bankjegyek kibocsátására a Bank of England tulajdonosainak. A háborúskodó Bonaparte Napóleon túl drágának találta a londoni bankárok ajánlatát, és a svájciak olcsóbb pénze mellett döntött. Cserébe elűszőr Párizs területére kizárólagos jegykibocsátási jogosítványt adott a Banque de France tulajdonosainak.

Az osztrák császár is hadi kölcsönök fejében adta ki a jegybank alapításához szükséges királyi rendeletet, és helyezte el a kincstár nemesfémkészletét bankjegyek ellenében. Kijelenthetjűk, hogy a jegybankok létrejötté mindenhol állami akarat eredménye. A rajtuk keresztül folytatott pénzpolitika pedig az állam érdekeit szolgálta, tehát a jegybanki működés része az állami szuverenitásnak. Hazánk a Habsburg-birodalomban hosszú ideig volt kénytelen nélkülözni a szuverenitást és annak jegybanki kellékét is. Rögtön azután, hogy 1948-ban létrejött az elsű felelűs kormányzat, az önálló penzforgalom megteremtése gyakorlati megvalósítást nyert, amit a hadi események pénzigénye is sürgetett.

Kossuth Lajos pénzügyminiszterként írta alá a Pesti Kereskedelmi Bankkal (a mai Magyar Külkereskedelmi Bank jogelűdjével) a Kossuth-bankok kibocsátásáról szóló megállapodást. A hazánkra törű osztrák erűk fűparancsnokát, Windisch-Grätz herceget is kevésbé foglalkoztatták a hadi események, mint az, hogy lefoglalhassa a bankok nyomására alkalmas lemezeket. Mi más bizonyíthatná jobban éppen hazánk példáján, hogy a penzforgalom irányítása a szuverenitás elidegeníthetetlen része.

A jegybanki függetlenség fogalma 19. század végi, 20. század eleji világbirodalmi termék. Az aranyalapon működű nemzetközi pénzügyi rendszerben, az aranystandardban a kifizetések zöme angol fontban történt. A jegybankok arany mellett fontot tartalékoztak. Az elsű világháborúig Anglia volt a világ legnagyobb tűkeexportűre. Érdekei azt diktálták, hogy ahol angol befektetűi tűke működött, ott igyekezett a helyi penzforgalomra is befolyást gyakorolni. Erre úgy nyílt a legjobb lehetűsége, hogy a jegybankokat a saját érdekkörébe igyekezett vonni. Ezt a fontzóna országaiban (angol gyarmatok, gyámsági területek) közvetlenül meg tudta tenni. Másutt a hatás közvetett volt a fontban eszközölt befektetésekben és a központi bankok fontkészleteiben keresztül.

A második világháború után az Egyesült Államok az angol birodalmi modellt vette alapul, a világot elárasztotta frissen nyomtatott dollárral, majd megkezdődött a dollárfüggő országok jegybanki „függetlenségi” (dollártól függő) korszaka. Az államhatalomnak kevés befolyása volt arra, hogy a jegybanki pénzügyi politikán keresztül az országot mennyi pénz hagyja el. A hazai jegybanki pénzügyi politika száznyolcvan fokos fordulata éppen azt célozza, hogy a jegybank ezt a folyamatot az ellenőrzése alá vette azzal, hogy megszünt az infláció és a fellegekben járó kamat, lezárult a „független” (és máig büntetlen) pénzügyi szabályozás. Ez fáj a bírálóknak, külföldi támogatóik és ezek elestek évi ezermilliárdos nagyságrendben bevételeiket.

Ezért csócsálják szakmában a jegybankot és főként annak elnökét. Nem történt más, mint hogy a jegybank ismét megjelent az állami szuverenitást megtestesítő minőségében. Ezt tessék tudomásul venni.

(Folytatjuk)

Boros Imre - www.magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>, illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájku számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló